

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felélő szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**

Szerkesztőség: **Csendes-utca, TÓTH-féle ház.**

Kiadóhivatal: **Csendes-utca OLÁH-féle ház.**

Mit eszik a magyar?

Eddig nem volt alkalmunk általánosságban láthatni, hogy miből mennyit fogyaszt a magyar a saját életfenn-tartására; senkinek sem jutott eszébe összegezni az adato- kat s kimutatni, hogy tulajdonképp mivel él a nemzet. Pedig nagyon fontos kérdés, mert nemcsak anyagi lét- tünk, hanem egyszersmind szellemi életünk is attól függ, hogy miből nyeri erejét.

Láthattuk minduntalan a sorozások alkalmából, hogy a beidézett katonakötelesek hány százaléka van oly any- nyira elsatnyulva testileg, hogy a katonáskodásra kép- telen, és tapasztalhatjuk mindenkor, hogy mily alacsony régiókban jár az alsóbb néposztálynak gondolkodásmódja a népnevelés minden erőlködése mellett is.

És miben rejlik mindennek az oka?

Az öröklött hajlamok és hátrányok mellett kétség- kívül az életmódban, különösen pedig a táplálkozás- ban Dr. Keleti Károly terjedelmes statisztikai mun- kájában ismerteti az ország táplálkozási módját. Fussunk végig a műben felhalmozott adatokon és világosan látni fogjuk a szomorú tényeket, melyek népünk testi- leli fogyatkozásainak mindmegannyi kipusztíthatlan mi- zámái.

Az országnak 413 járása van, és e járásokból a 733. katasztrális becsülézés összesen 12.798 községről adott adatokat Keletnek szóban forgó igazán nagybecsű munkájához. Száraz adatok csupán, de a gondolkodó fő igen sok tanúságot meríthet belőle. Önkéntelen fölmerül a kérdés ezek olvasása alkalmából, hogy hát mért fordul egyik-másik ember éppen ahhoz a táplálkozási szer- kezhez, amely kevésbé felel meg a természet követelme- nyeinek? Sok, nagyon sok oka van ennek; hiszen nap- napra nagyobb és nagyobb teher nehezedik vállainkra! Nem esoda tehát, ha azt esszük, a mi véletlenül a legolcsóbb és áldjuk az Istent, hogy nem kell koplalnunk. Ez az állandó teher csak rendes viszonyok közt műkö- dik ellentét egyedül; sűjtson az ég természeti csapás- sal, avagy csak rossz termést adjon, és a teher más okok- kal is párosul, sőt hatványozódik.

Tessék hát az ily körülmények között megadni ma- gunknak azt, a mivel a saját életünknek s a természet által elének szabott nemű fenntartásnak tartozunk!

A legtöbb ember kénytelen megenni a kevésbé erőt- adó táplálékot. Ezek között a főszerepet a burgonya vi- szí, mellé sorakozik a bab, kukorica. nyári időben a többi kerti ültetvény; ha húst is chetik, úgy az már va- lóságos ünnep rá nézve.

Fölneveli háziállatait, de nem a maga számára, mert az drága neki; el kell adnia, hogy annál több olesóbb eledelre tehessen szert. És, a mi a külföld előtt bizonyo- san megfoghatlan — földmivelő nép vagyunk, sok búzát termesztünk és mégis egész megyék vannak, ahol a búzakenyeret csak hírből ismerik. Az is drága a nép- nek, másra kell a pénze! Eszik kukorica-kenyeret.

Valóban az ország lakosságának legnagyobb része lotophag; de még ez is hagyján volna, ha legalább ké- pes lenne kellően elkészíteni azt, de ha a zsirnak is alig jutnak birtokába. Húst a legkevésbé fogyaszt a lakosság; átlag véve évenként egy emberre 7-3 kilo- gramm jut, tehát 100 emberre naponként 2 kiló. És ki fogyasztja el ezt a neveléses csekély húst? Talán az a száz ember, akire a statisztika juttatja? Hiszen tudja mindenki, ki eszi meg. A száz emberre, bizonyosan jut egy, talán két gazdagabb és igen természetes — ennek jut a hús is.

Tehát 90—95 százaléka az embereknek csak nagy ritkán jut hús-eledelhez.

Pedig ez adhatja meg leginkább a testnek erejét, a mi ismét képessé teszi a lélek munkásságát is.

Átlag véve legtöbb fogyasztás észlelhető a burgo- nyában, pedig ebben a tápláló anyag, az u. n. protein nem több mint 3%; a búzában protein tartalma 18—19% ebből már több a fogyasztás s mennyékben pl. alig akad- hatni oly családra, mely nem lenne képes a mindennapi búzakenyeret megkeresni, habár a téli időben nem ritka a teljesen vagyonatlan s munka nélküli ember asztalán a kukorica kenyér sem.

Különösen felső Magyarországon észlelhetők a leg- szomorúbb táplálkozási viszonyok. Arva megyében pl.

a nép évenként és fejenként 706 kilogr. eledelt fogyaszt, de ebben a protein anyag nem több, mint 29 gr. Az összes hús fogyasztásból egy emberre esik évenként 10 kilogr., és ha itt is tekintetbe vesszük, hogy a vagyono- sabbak naponként fogyasztanak húst, a szegényebb sorsnak osztályához tartozókra bizony alig-alig jut valami. Buzakenyeret — bár nagyon keveset — fogyaszt Arva megye.

Turóc, Liptó, Zemplén, Ung stb. megye pl. még búzakenyérrel sem él. A zabkenyér e megyékben már ismert, de a krumpli különösen e megyék vidékén ör- vend nagy népszerűségnek; dr. Keleti statisztikai kimu- tatása szerint átlag véve egy emberre évenként 2 méter- mázsánál is több jut.

Szomorú viszonyok, de hát segíteni már talán nem is lehet, annyira nyomozták a körülmények, meg aztán nincs is, a kinek ezt tenni eszébe jutna. Hiszen maga Tisza Kálmán is azt mondta egyszer a diurnisták íze- tésük fölemelését kérő küldöttségének: ha nincs kenyér- rük, egynek krumplit! (Próbálna csak azzal élni a „ke- gyelmes ur!”)

Még egy szomorú tény mutat ki a statisztika: a pálinka roppant nagy fogyasztását. Ebben már maga a fogyasztó is hibás egyrészt, de másrészt enyhíti hibáját a szükség.

Megiszik pár krajczár ára kliparát s az elkábítja őt annyira, hogy valami tápláló ételre még csak nem is gondol az nap.

Hogy aztán ez teljesen tönkre teszi az embert, arra gondolni nem is akar, meg aztán nem is mer.

Bor alig fogy a felső megyékben, de egy-egy em- berre 40 liter pálinka jut. Különben nemcsak a felső megyékben van ez így. Bácska sem áll sokkal mágozott.

Tessék csak megnézni a megye székhelyét, városunk legszebb tereit s utcáit, mindenütt mily rendkívüli nép- szerzettségnek örvendenek a kliparás boltok, a városnak ezen valóságos piszokfészkei s megrontói az ember testi s lelki egészségének.

De hát ezeknek beszüntetése sem jut senki fia észé- be, dacára annak, hogy naphosszat hevernek a boltok

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Az ifjú álma . . .

Az ifjú álma oly szép, oly mérsék . . .
Ha képelete, vágya szárnyat űlt,
Beszágalna a mindenség keré,
S magának szabad, díszös világot kült;
Hogy a mit lit, e földön, nem talált,
Meglelje ott az eszményt, ideált!

Az ifjú álma oly szép, oly mérsék . . .
De ah, mért, hogy álom az csupán!
Az álmodásra virrad ébredés,
S eszlónt kell az ébredés után;
S a légvénak ha összemennak,
A könyörtelen való, mi megmarad.

S hogy néma búval földi utakon,
Kl az egekben járni megszokott,
És éte bú s kínteljes fájdalom,
Kl brék boldogságról álmodott!
Küld, míg a sir szől; e ne tovább!
S a harcz megjött gyenge bajnokát.

Kik virrasztva az ifjú álma
Klértek mérsék rüptébe fel,
Ne hagyják oly messze szállani,
Míg rögönára tóbé rá se let!
Cank, mint a bérzet sate, emlje szárnya
De visszahozza újra bérzetokára.

Hogy kibékítve eszményt és valót,
A végesben keresen végtelen,
S míg búszke szárnyal verli a napot,
Tudjon teremni meanyt ide lent;
Hogy élte, mint a tenger nyugró habja,
— Bár földi légyen — az eget ringassa!

Szűjletek, óh, álma a valót,
Hogy ébredés fájó ne legyen,
S a mult s jelennek karján szunyadót
Hogy meg ne rúzza az a zord jelen,
Hogy élni tudjon, élni — bár harczoiva,
De nem lesulva, gyáva porba dova! . . .

Vajtkó Pál.

Első katonai tanulmányaim.

(Kéziratok a katonai életből.)

Némethi Sispth.

Strengau ezredes után van a kaszárnya felé, hol ma alapos „Visit” lesz tartva. Komolyan lépeget, valószínűleg előzetesít birva, a reá várakozó „scandalumoknak”. (Itt jó lesz egyszer s mindenkorra megjegyezni, hogy Strengau előtt minden, a mi esetleg nem fordult elő a „k. k. Reglement”-ban, scandalum volt.)

Nem messzire a kaszárnyától az ezredes szeméi fürkészőleg fordultak a balján tisztelettel eltelve lépdelő adjutánsok, s jovialis hangon így szolt: „Hm, főhadnagy ur, ha jól tudom, már néhány hét előtt bátorokodok esodalkozni az ön szók nadrágján? . . . Mi? Ugye bár bátorokodék ilyesmit tenni?”

„Igenis, ezredes ur. . . De a lovaglással, — szerény véle- menyem szerint, — mivel a bónadrág hátráltató ráncokat vet . . .” motyogta az adjutáns az öreg Strengau által félbeszakítottva.

„Oh, azon szerény véleménye szerint?”

„Hm! . . . Bizonyára megengedi, hogy ily esetekben utasi- sam, miszerint a ruházati előírás szerint tessék gondolkodni? . . . S higlye el, hogy egy derék lovagló nem ismer hátráltató ránczo- kat! He! . . . Vagy látta ön valaha Strengau ezredest bónadrág- gal a lórol lepotyogni? Mi?”

„Nem Ezredes ur.”

„Meghiszem azt! . . . Hanem én, már láttam néhány ad- jutánst szók nadrággal a lórol leperelni, — fejfel lefelé, mint az indiai gyönyhalászk . . . Igen! Ily scandalumokat többször volt szerencsém látni . . . Talán látott már ön is? Mi?”

Ezaltat megörézkettek a kapuhoz s mielőtt a hadsegéd az ez- redes malitiosus kérdésére feleltetné volna, a „sorompóor”) való- ban retentő hangon ordítá: „Ffegyverrrrrrr!”

Az öregnek arézan mintha jókáró mosoly készülne. A so- rompóort tetőtől-talpig, jobbról-balról „mustrálgatja.” A katoná oly mozdulatlanul állt, mintha gránitból volna faragva; ruházata és fegyverzeze feddhetlen. Strengau elégütlen mosolyog s halkán sugja az adjutánsnak: „Jegyezze ön fel ezen derék fiézkót.” S az őt váró törzstisztekhez fordulva, mondá: „Kérem, uraim ezen embert jól megnézni.” Nem a megtévesztő előírás-e! Talpától tődjéig s

*) Schnarrchposten. Nagyobb lakányságnál, hol többen vannak érezen, „sorompóor”, az, ki mindig fegyverben van s ha nagyobb társú, „Fegyverbe” kiáltással kicédíti a többi örököt is, unneplényes tisztelegésre.

tődjétől a esikörözésig? Bátran ajállhatom önöknek mintául . . . sőt ideálul mások kiképzésére!”

Alázatos mosollyal jegyzé meg Schleicherle őrnagy, a 12. század paranesnoka: „Engedje meg ezredes ur alázattal jelentenem, hogy az imént említett fiézkó csak hat hó előtt lépett ki a fenyítő századból, min tán megelőzőleg iszákoság és kihágások miatt leg- alább is tízszer volt a „dutyiban” és círciter ötvénzer a „deresen.”

Az öreg felriad s lompos szemöldéi miatt vészterhes félhök húzódnak össze: „Hm, őrnagy ur, sziveskedjék azt is megmondani, vajlon ezen kitűnően összevert ember a fenyítő századból, mint tökéletesen megjavult lépett-e ki?”

„Szolgálatára, ezredes ur . . . tökéletesen megjavult.”

„Hm! S azóta feddhetlenül viselte magát?”

„Feddhetlenül, ezredes ur!”

„Ugy? Hm! . . . Látja, őrnagy ur, ezen fiézkó tehát az

írásról és bakafantokodásról leszokott és ma egy emínsen „előírás szerinti”, derék katona . . . s hogyha a „dutyiban” születtét volna is, és bostimogatások mellett lett volna is szoptatva! S egy meg- semmisítő tekintetét vette a megzavarodott őrnagyra, tovább lépe- getett. Nem szándékom a „Scandalösus” kaszárnya visite-ét végig leírni; csak egy esetet említek, mely azonban a jobbak közé tartozott.

Az ezredes nem elégütelen az első századdal s ezt jókáró hangon tudatja az alázatos Schleicherle őrnagynak, de rendesen, fokról-fokra roszabb kedvű lesz s így végzi beszédét: „Mindamel- tetl kénytelen valék oly előírás ellenes dolgokat tapasztalni, melyek igazolják, hogy az ön századában a pontos szolgálatról nem igen lehet szó; . . . s ön bizonyára megengedi kijelentnem, hogy a századában uralgó rendezetlenség még csak legkevésbé is növe- kedve, emínsen és permanens scandalumokat szül!”

„De ezredes ur.”

„De, őrnagy ur, egy es. k. századszobának nem szabad ezi- gány sátorokká . . . sőt mondatnom, — disznóollá válnia! . . . Hídjé el ezt nekem őrnagy ur!”

Schleicherle megelőgszik kérdemelt díeseretének illetén finá- lejával, az ezredes pedig tovább lépeget a többi századok vizsgá- lására. Ezután a 6-ik század őrmesteri szobája jött sorra. Itt a két őrmesteren kívül még Frisch kadet lakik, egy „felszámíthatlan minőségű individuum”, a mint őt az ezredes egy előbbi alkalom- nál nevezé.

Ezen kadet katonai terékensége eddigéig, — „szakadatlan

lépeőin s az illatos árkok mentén a részeg proletárok, lealacsonyítva az embert disznóvá.

Hát még a falukban, a sokak s tót lakosságú községekben, avagy egyáltalán ott, a hol bármilyen szláv elem van a lakosság közt!

Ily életmód mellett ne is csodálkozzunk hát, hogy az ós magyar hatalmas typosok most már csak, mint ragyogó félistenek tűnnek föl, és ne csodálkozzunk, hogy napról-napra satnyulnak testileg s a köznép mindinkább süllyed a butaság lejtőjén.

Rég tapasztaljuk e fogyatkozásokat, de mikor annak tudatára ébredtünk, már visszafordulni elő volt a lehetetlenséggel.

(*)

Megyei s helyi hírek.

* **Fogadtatás.** A zomborban szorítottott dr. Fischer Mihály rabbinak főnyes és méltó fogadtatásán az illetékes bizottság nagy erőt fejt ki. Többen az itt lakó izraeliták közül, valamint a környékbeli izraeliták is f. 1887. évi szeptember hó 5-én Szege-dig küldöttcséggel elébe utaznak. Itt Zomborban pedig a hívek tömegesen, valamint az izraelita nőegylet is testileg ott várják a rabbit a zombori inddházal; holott magyar szónoklatnál s a nőegylet egy díszes virágcsokor átnyújtásával fogadjandják. — Innen fogatokat a zsinagógáig mennek, holott a rabbi beiktatási szónoklatot tart.

* **Uj templomunk** épül, csakhogy olyképen, hogy még legalább ötven évi munka lesz rajt, ha így folytatják. Jelenleg a 27-ik éve, hogy épül, (vagyis inkább, hogy nem épül) s ujabban némi gyűjtés fogantatásával, minden, évből dolgoznak rajt egy keveset. A boltzat egy része be van már fejezve, s most be is moszik, hogy ha a kalocsai érsék megérkezik, megtekinthesse azt is. Azután ismét bekében hagyják vagy 25 évig s így az utolsó-ítéletre majd csak elkészül lassan.

* **Az új osztrák-magyar érdemjelvény** tulajdonképen telivér osztrák és ezt szánták a magyar irodalmi és művészi érdemek elismerésénél. Az érdemjelvényt a B. H. így írja le: Az érdemjelvény áll egy nagy aranyéremből, melynek előlapján a király melléke látható jobboldali profilban; a ruha melyet visel, az aranygajpas rend öltözete. Az arczkép körül e felirás olvasható: „Franc. Jos. I. Austr. Imp. Rex. Boh. Etc. et Hung. Rex. Ap.” Az érem fölött az osztrák császári korona van aranyból két oldalt lebegő aranyszallagocskával. Az érdemjelvény egy 45 millimeter széles vörös selyem szallagon a nyakon viselendő. A tokba zárt érdemjelvény mellett egy füzetben vannak az öt szakaszból álló alapszabályok német nyelven és ugyanitt mellékelve a jelvény színes rajza. Az alapszabályok mindenekelőtt elmondják, hogy az érdemjelvényt csak azok kaphatják, a kik a művészet és tudományok terén nagy érdemeket és kitünő nevet szereztek. Azután következnek a jelvény leírása, melyből kitűnik, hogy a kitüntetést nők is kaphatják, a kik a jelvényt szallagon bal vállukon viselik. Az e jelvényvel kitüntetett jogositva van magát „a cs. és kir. osztrák-magyar jelvény tulajdonosának tudományos és művészi érdeme-kért” emlegetni, más előjogokkal azonban nem jár. Külföldiek is kaphatják az érdemjelvényt a 4. szakasz szerint. Az utolsó szakasz azt rendel, hogy az érdemjelvény tulajdonosának halála után a jelvény visszaszolgáltatandó a főkamrási hivatalnak. Az adományozó diploma a következőben kezdődik: „Von Seiner — Majestät dem

carambol volt az előirással;” ő a megtestesült rendellenesség, de különben eszes és esinos fio-t.

Hogy ezen „enfant terrible”-t mily oimozus nymbus övezé, kitűnik abból is, hogy Schleicherle örnagy még az ajtó előtt, bal-sejtelenemmel tett kelletlen kérdé a 6-ik század parancsnokát: „Benn van-e a kated? — mit a kapitányi bánatos arczkifejezéssel erősített meg.

„Az ezredes kíséretével az örmesteri szobába lép. A lakók „vigyázz!”-ban állnak ágyaik mellett, s követik az ezredes észlelő pillantását. Ugy látszik Strengau nem elégedett; itt minden — ha nem is éppen előírás szerinti, — de legalább tiszta és rendez, — a mi egy örmesteri szobában elég az ezredes megelégedésének megnyerésére. Sőt a „felszámítatlan minőségű individuum” sem mutat — kedélyes, mosolygós arczán kívül — valami rendellenes-t.

Az örmester ágya felett egy riktón kiszinezett arczkép függ, mely látszólag — egy esz szakácsné képmása. Strengau különösen mosollyal vizsgálja az arczképet, s aztán a cingár örmestert „mustrálta”, tetőből-talpig s imigyen kezdé: „Elhiné-e örmester, ha én mondanám önnek, hogy ezen szívárványú asszonyi áll... hölgy, gigantikus sőt mondhatnám immensió formájával ugy illik önhez, mint... hm, mint a Cotelette a — esonhoz? ... Elhiné? ... He?”

„Szolgálatjára ezredes urrrr!” morogja az örmester, míg arczán sötét pír, a többieknek pedig vig árnyalat vonul át. Ekkor feltárl az ajtó s: „Szip ju raggal kívánom... hozom ed kis májsgomboc szuszba!” kiáltja az imént kritizált arczkép eredetjé.

Megrettené ugrott szét a kíséret, s hiába intéget a esz asszonyiságnak, hogy menjon ki, mert az „Jesses Mari Josef”, kiáltással remélve áll meg, kezében a gombocoz fazékkal.

„Ohóóó!?” kiáltja az ezredes határtalan esudálattal nézve ezen az előírásban sehol elő nem forduló jelenetre.

Azután a megsemmisülve álló örmesterhez fordult: „Hm, édesem, ha nem esadólom, ön, ezrede parancsnokságát májsgomboc-csal akarja tractálni?... Mi?... Vagy megengedni talán kijelentem, hogy ezen emiens esz med... hölgy már az arczképen is elég szabályellenes, és hogy személyes megjelenése egy — mondhatnám: „konyhadragonyosnak”, a gyalogsági lakta-nyak viseltalokor valóban esodolatos, — sőt eszontó Scandalum?” (Polyt. köv.)

Kaiser von Oesterreich — Könige von Böhmen u. s. w. und Apost. Könige von Ungarn.” Ez három sorban van, mégis úgy, hogy az osztrák császári sor, feltűnő nagy betűkben, míg a harmadik sor, melyben a magyar király említődik, apró betűkben olvasható. A tisztán német nyelvű diploma Graf Trautmannsdorf aláírását viseli, a pecsétlen az osztrák kétégyes. Mi tehát a magyar benne, ha minden betűje, minden vonása, minden színe echt osztrák? Talán a neve: osztrák-magyar érdemjelvény?

* **Takarékpénztár** van alakulófélben Bezdánban. Az alapítókat 40,000 frta tervezik s 100 frtos részvényeket bocsátanak ki.

* **Bács-Almásón** egy tanítói állás van fűresedésben. — Pályázati határidő szept. 10.

* **Petrovác közösg** előjárósága községi adóvégrehajtót keres. Pályázati határidő szept. 10.

* **Hymen** Follinus Emil budapesti közp. vasúti tisztviselő tegnap, azaz e hó 27-én d. e. esküdtött örök hűsöget a helyb. rom. kath. templomban a kedves Bieliczy Irma kisasszonynak, Bieliczy Gyula b. b. megyei pénztárnok leányának.

* **Az alispáni hivatalból.** Hogy az 1886. évi XXI. t. e. életbe lépett folytán a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének kiigazításánál előállt módosítások, s az előbbi eljárástól különböző intézkedésekről minden érdeket kellő tájékozottsággal bírjon, és hogy az esetleges jogsérelmeknek eleje vétecsék, a notalán tán szükségesnek mutatkozó jogorvoslatokról érdekelteknek tudomásul legyen, felhívom fűszolgabíró urat, miszerint járára területen levő minden egyes községnek a legszigorúabban hagyja meg, hogy az alább irrottakat a községben divó szokás szerint legalább 3-szor tegye közhírré, s azt a községközébe levő hivatalos hirdetésekre szánt helyen tegye közzemlére. Az 1886. évi t. e. 24 §-a értelmében a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékét az adóhivatalok hivatalos kimutatásai alapján minden évben a törvényhatóság igazoló választmánya állítja össze illetve igazítja ki, a törvényhatóság intézkedik, hogy ezen adókimutatások az igazoló választmány összenlése előtt 8 nappal betekintheők legyenek, minék folytán tudatom, hogy az adóhivatalok hiteles kimutatásai f. 27. szeptember hó 1-től 10-ig ifj. Vojnits István megyei alispáni hivatalos helyiségében (vármegye palota új épület I. emelet) bárki által is betekintheők, mikor is a notaláni felszólamlások a megyei alispán urad, mint a köztörvényhatóság első tisztviselőjénél, megtekintheők. Az idézett törvény 26. §-a gondoskodik azokról, kik minőségnyük folytán joggal bírnak arra nézve, hogy a férj vagy atya államadója a nő, illetve a kiskoru gyermekek államadója is beszámítassék; 27. §-a szerint azonban azok, kik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, az ílések tartama alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban minden évben jelentkezni s jogszerűségüket igazolni kötelecsék, mert elcseneshten ezen kedvezménytől azon egy alkalomra esznek. Ennek alapján mindazok, kik a fenti szakasz kedvezményének igénybe vételére megkivántató képességük birtokában vannak s azt igénybe venni óhajtják, ebbeli óhajukat jelen rendelt közhírré tételétől egész f. évi szeptember hó 16-án mint mikorra az igazoló választmány íléseket véget érnek, akár írásban, akár szóval, de mindenkor képességnyüket igazoló okmányokkal fűszelgetve, kérvényeket Schmansz Andre alispán urad, mint az igazoló választmány elnökénél, vagy pedig az igazoló választmány nyilvános ülésén — melyek előzőleg közhírré fognak tétel — benyújthatják; később benyújtott felszólamlások a 27. §. rendelkezéséhez, képest ezen egy esetre nézve figyelembe vehetők nem lesznek. Ami az igazoló választmány íléseinek előzetes meghirdetését s az igazoló választmány által összehíltott legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének közsmelére való kité-telét illeti, ennek napjairól annak idején az összes községnek értesítet-teni fognak. Zomborban, 1887. évi augusztus hó 18-án. Alispán helyett: Karáson Gyula, főjegyző.

† **Gyászhir.** Alulírottak megtört szívvel értesítik rokonai-akat és ismerőseiket, hogy felejthetlen leánya, illetve anyjuk, nagy-nyjuk, testvérije, nagynénjük, sógornéje és napa Heiszler Ferencz nézül. Gyurgyovall Gyurgyovánszky Karolina, zentai gyógyszerész özvegye hosszas és kínos beteges után, f. hó 25-én este fél 9 órakor, 47-ik évében, jobblétre szenderült. A hol-dogultnak hült tetemei f. hó 27-én délutáni 4 1/2 órakor fognak testvérije, Szatpári-út 21-ik számú lakásán beszenteltetni, és a szent. Rókus sarkterben örök nyugalomra tételni. Az engedszelő szent mise-aldozat pedig f. hó 29-én d. e. 9 órakor fog a rom. kath. szentgyúháiban lelki ádvéret az Urnak bemutatattni. — Zombor, 1887. évi augusztus hó 26-án. Béke porai felett! Id. Gyurgyo-vánszky György, apja. Ifj. Gyurgyovánszky György, öcsese. Gyurgyo-vánszky sz. Bálint Róza, sógornéje. Gyurgyovánszky Etelka, Gyula és Gizella, testvérgyermekei. Popovits sz. Heiszler Ilka, Heiszler Ferencz, Aladár és Zoltán, gyermekei, Popovits Sebő, veje. Popovits Mária, Ilka, Katica, Karola és Olga, unokái.

* **Öngyilkosság.** Bogdánovits György alig 17—18 éves szolgát pénteken délelben felakasztva találták gazdájának Bánában levő házában. Tetteinek tulajdonképeni oka eddig ismeretlen.

* **A helybelli** izr. népiskolában a beiratások a jövő tanévre f. hó 30 és 31-iken d. e. 8—11 óráig és d. u. 2—4 óráig fognak eszközöltetni. — Az előadás szeptember hó 4-dikén veszi kezdetét.

* **Rejtélyes eset.** Még e hó 15-ke körül egy intelligens kímérés fiatal utazó ember féle szállott meg a bajai-utczán levő Gombóvárosi-féle vendéglőben. Két nappal töltött ottan, mi közben rendszeren kifizette tartozásait, de rendkívüli keveset evett, mit a kocsárosnak olyképp magyarázott meg, hogy már régebben nincs étvágya. Egyszer azonban minden szó nélkül elment a vendéglőből hátrahagyva nagy kuffertjét és két finom felső kabátját és vissza se jött még a mai napig sem. Minthogy ottléte alkalmával némileg rendkívülien viselte magát, erős a gyanu, hogy öngyilkossá lett.

A vendéglős, mintán hiába várta vissza, hátrahagyott holmiját át-adta a rendőrségnek s most erősen keresik a rejtélyes ismerlent.

* **Az adai m. k.** földmívelési iskola gazdaságában 150 db szőke, tavaszi ellésű malac van eladó.

* **Baján** a nagy vásártéren a vasúti pályaház közelében e hó 21-én d. e. 10—11 óra között ismeretlen okból tűz támadt, mely Willner Sámuel zab- és szénakarátér elhamvasztotta. Wolnernek, ki az ott állomásozó honvéd és közhadsereg zab- és szénaszállít-tója, tetemes kára van, a mennyiben egész zabkészlete elégett. A tüzet kedvező szél is élesztette s annak következtében a tűz a szomszéd épületekbe is belekapott már; sikerült azonban a tüzoltók-nak a tüzet, mielőtt az jobban elharapódzott volna, elfojtani.

* **Áthelyezés.** Szondy Mátyas, szabadkai törvényszéki bíró saját kérelmére a pécsi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

* **Árverések.** Dr. Engelmann Zsigmond 2052 frta becsült ingatlanai nov. 5-én, Moholom, König Péter 610 frta becsült ingatlanai okt. 24-én Zentán, és Rencz Jakab 2347 frt 80 krta becsült ingatlanai augusztus 31-én Veprovácson elárvereztetnek.

* **A telekkönyvvezetők** országos egyesülete az aug. 20-án tartott közgyűléséből bizottságot küldött ki a végbél, hogy az a telekkönyvvezető tisztviselők részére engedélyezendő 10 s illetve 5 évi szolgálati poltek ügyében a kormányelnökhöz kérvényt nyujtson be. A bizottság már eljárt e feladatában, a mennyiben a kérvényt Wekerle Sándor pénzügyminiszteri államtitkár útján beterveztette. Az államtitkár ez alkalommal annak adt kifejezést, hogy különösen a kisebb javadalmazás tisztviselők anyagi helyzetének javítása a kormány gondoskodásának tárgyát képezi s ezt — ha csak az ország pénzügyi helyzete meg fogja engedni, — az 1889-ik évre kiáltásba helyezte.

* **Orvosok értekezlete.** Dr. Kun Tamás miskolci törv. széki orvos szept. 13-ára Budapestre országos értekezletet hívott egybe, melynek tárgya a törvényszéki orvosi eljárás szabályo-zása és egyöntetű eljárás megállapítása. A tárgyalás legalább két napot veszt igénybe. Találkozás szept. 12-én esti 8 órakor a Szik-szay-féle étteremben rendezendő ismerkedési estélyen. A m. kir. államvasutak igazgatósága hatóságai igazolvánnyal ellátott kérvényre mérsékelt árú menetjegyeket ad ki.

* **Beiratások a műegyetemen.** A kir. József-műegyetem összes szakosztályaiában a rendez beiratkozások az 1887—88-ik iskolai évre szeptember hó 1—10-ike között lesznek. Ezenlét 8 napon át utólagosan is be lehet iratkozni, de csak kérvény alapján, melyben a késedelmet igazolni kell. A tényleges szolgálatban álló katonák október 5-ig iratkozhatnak be, de ezek is úgy, ha folyamod-ványaik a rendez beiratkozási határidőn belül benyújthatják. Az utólagos vizsgák és szigorlatok szeptember 1—15-ike közt tartják meg. A műegyetem tisztikara a jövő évre a következőképp alakult meg, rektor Kisfaludi Lipthay Sándor, dékánok a mérnöki és építési szakosztályban; dr. König Gyula, a gépészmérnöki; Fölser István s a vegyészeten; dr. Illosy Lajos műegyetemi rendez tanárok. A rektori irodát Jámbor műegyetemi titkár vezeti.

* **A magyar királyi** államvasutak igazgatósága következőköl értesít: A mult években tapasztalt azamat esetek alkalmá-ból, hogy némely vasúti állomás az úrnak a lehető berakisig való betárolásra történt feladása alkalmával kiszolgáltatott ideiglenes átvételi elismervények elcsúsznak a szabályszerű feladási vonvényeket a feleknek csak ismételt sürgetésre szolgáltatotta ki, a kereskedelmi ügyletek lebonyolítására károsan kiható esze visszásság megszüntetése céljából a m. kir. államvasutak igazgatósága általás állomásait át-oda utasította, hogy ha a szállítási korlátozásának az üzletszabályo-zatban előre látott esete után beállna, az ideiglenes átvételi elis-mervényeknek a feladási vonvényekkel való kicserélését, mielőtt a végbél a felek által megkerestetnek a megkereséstől, vagy ha ek-or még e kicserélés jogszerűsége be nem következett volna, ezen jogszerűség behállásától számítva legkésőbbben 24 óra alatt a telek költségen pontosan eszközöljék.

* **A Plumeba rándult tüzoltók** Velencei utja. — mint a pesti lapokat értesítik — Velenceben rokon-szenyes tüntetésekre adott alkalmat a magyarok mellett. 24-én reggel 9 órakor a magyarok megkiszorították grí-ási közösg jelenlétében Viktor Emanuel és Garibaldi szobrait. Valódi elragadtatást keltett a velencei közösgben a magyaroknak e tisztelgése az olasz nemzet hű-sei előtt. A velencei lapok nagy lelkesedéssel hasábkot írt-ak ez ünnepről és a magyarokról. Az ünnepe után a velen-cei tüzoltók parancsnokai tisztelgettek Follmann-nál, a ma-gyar tüzoltóközösg vezetőjének, ki a társaságot vezette. Dste, mielőtt a magyarok elutaztak, fényesen kivilágították a Márk-tert. Mikor a „Cattaro” a Riva degli Schiavonival szemben fölszedte horgonyát, a partot előzönölte a nép, beng-záli-fénygújtottak a Canal Grandén s szüntelenül hangzo-ttak a kiáltások „Evviva Ungharia, Venezia, Italia!” Vi-szonzásul a „Cattaro”-n nagy elektromos ivlámpákat gyuj-tottak, melyek nappali fénybe borították az egész partot a királyi palotát, a Márk-templomot és a dogek palotá-ját. Mikor a „Cattaro” megindult százával vették körül a magyar és olasz lobogókkal díszített gondolák, magyar és olasz színek lengtek a Canal Grande palotáin is. Lámpionokkal díszített bárkán zenekar kísérté a „Catt-aro”-t ki egész a sük tengerre s a mig csak látszott a velencei part, folyvást új meg új helyen gyultak fel a görög tüzek s hangzott szüntelenül az „Evviva Ungh-aria!” kiáltás. — A társaság miután visszaért Triestbe, kirándult meg Miramaréba s onnan este indult hazafelé.

* **A test állása** és tisztántartása az egészség egyik főkéleke. E czéla legalkalmasabb a Brázy-féle valódi sóborszer, melyet a fővárosban ily czéla majd minden házában használnak. E sóborszer a legjobb fejmosó szer, mert erősíti a fejedelmeket és eltávolítja a koprást. Száj- és fogtisztító szerül is nagyon használatk mert a fogakat kitünően tisztítja, a foghúst erősíti és a szájbűzt megszünteti. Pórsenések és lábizadás ellen pedig éppen hatásos. E kitünő háziser minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszer-tárban kapható.

* **Egy kitünő gyűszűszappan.** a dr Popp J. G. ud-vari fogorvos által már évtizedek óta készített novényszappan, mely nemcsak mint pipészappan, de mint gyűszűszappan is híres, a mellett, hogy a bőrt rendkívül finomítja, arról állandó használat mellett minden kitűést, foltot stb. eltávolít. Ara esekély: mindosz-sze 30 kr. és minden gyűszűszertárban kapható.

* **Hecht Márkné** könyvkereskedő-cég lapunk mai szá-mában megjelent hirdetésére, felhívjuk a n. e. közöngté becses figyelmét.

* **E lap nyomdájában egy jól írtul-olvasni tudó flu tanoncزل felvéteték.**

Előkelő orvosi tekintélyek u. m.
 dr. Korányi tr. kir. tanácsos, dr. Kézsmárczy tr., dr. Kéti,
 dr. Schwimmer tr., dr. Stiller tr., dr. Müller Kálmán egye-
 temi tr., dr. Grosz Sándor megyei t. főorvos, dr. Reinitz,
 dr. Herman S. főorvos stb. Budapest: dr. Kállay Adolf
 rendelő-orvos Karlsbadban; dr. Braun tr. udvari tanácsos,
 dr. Rokitsany tr. kormánytanácsos, dr. Schnitzler tr., dr.
 Oser tr., dr. Winteritz tr., dr. Herez egyetemi tr., dr.
 Rött tr., dr. Maronezeller, Eulenthal dr. Kautz, dr. Gold
 udv. orvos, stb. stb. itélete folytán

(HYGIEA-SPRUDEL)
KORONA-
FORRÁS.
Radkersburg mellett Steierországban.
 Legjelesebb, legtisztább égvényes savanyúvíz.

a Hygiea-Sprudel nemesek a legkifűnőbb, legkellem-
 sebb ízű és legegészségesebb ital, hanem egyszer-
 mind az emésztési, lélegzési és vizeleti szervezettek
 bajában 2-5

elsörendű gyógyviz.
Borral vegyítve kitűnő.
 A forrás termény egyedül elárúsítója:
Mautner Adolf;
 BUDAPEST, Arany János-utca 36. szám.
 Legjobb óvszer a kolera ellen.

Főraktár Zomborban:
Weidinger S. és Zs. kereskedésében.

Legolesőbb
butor bevásárlási-
FORRÁS
 Basa-utca, az áll. gimnasiummal szemben.

RAKTÁRON TARTOK:
 több rendbeli

háló-, ebédlő-
 és
szalon-berendezéseket
 a legegyszerűbbtől, egész a legdúsbani kivitelig.

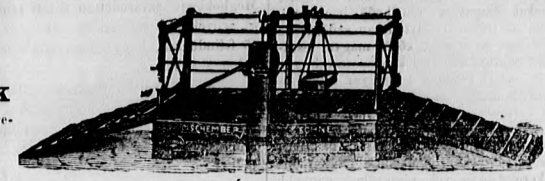
Elárúsítók:
 2 szekrényt, fényezett diófa — — 34 frtól feljebb
 2 ágy — — — — 25 " "
 1 finom kanapé-asztal " — — 11 " "
 1 pamlag 4 székekkel — — — 44 " "
 1 pamlag 2 nagy és 4 kis foutellel — 80 " "
 1 kényelmes diván — — — 8 " "
 Egy teljes ágyberendezés 1 darabban finom
 tollakkal ellátva és párnázva 12 frt.
 A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam
 teljes tisztelettel
Adler A.,
 5-6 kárpitos és díszítő.

Zenemű-kölesöntár!
Uj!! Uj!!
Zenemű-kölesöntár.
Zenekedvelők figyelmébe.
T. ez.
 Alulírott bátorodom a tisztelt zenekedvelők beesés
 tudomására hozni, hogy több helybeli és vidéki zeneked-
 velő felszólításának engedve, elhatároztam magam egy,
 a mai kor igényeinek megfelelő
zenemű-kölesöntárt
 üzleti helyiségemben f. é. szeptember hóban felállítani.
 Ezen kölesöntár az összes eddig megjelent és még
 megjelenendő, a zeneirodalom minden ágát képviselő mű-
 veket fogja tartalmazni u. m.: Klasszikus operák, ope-
 rettek, salons- és tánczene, valamint magyar és német
 népdalokat zongorára és hegedűre. — Hogy fentemlített
 vállalatomat minél előbb a t. ez. közönség rendelkezé-
 sére hozzátámassam, s minint az ilyen mű vállalat tetemes
 költséggel van összekötve, ezen, főképp a t. zenekedvelők
 kényelmére eltebe léptetendő intézmény csupán tömeges
 előfizetés útján érhető el, azon alátámasztás kérelemmel
 fordulok a n. é. közönséghez, hogy ebbeli törekvésemet
 üzletemben fekvő iv minél tömegesebb aláírásával támog-
 gatni kegyeskedjék.
 Bővebb felvilágosítással a legnagyobb készséggel
 szolgálok.
Hecht Márkné,
 könyv- és zenemű-kereskedés
 Zomborban, iskola-utca.
Zenemű-kölesöntár!

SCHEMBER C. és FIAI
 es. kir. udv. szállítók, es. kir. szab. hídmérleg-gyárosok
BUDAPEST
 Gyár: Rottenbiller-utca 12-14.
 Raktár: **Andrássy-ut 1.**
 Gyárhelyiségünk gépezeteinek kibővítése folytán, azon helyzetben vagyunk, hogy kereskedelmi tizedes
 mérlegeinket az alábbijegyzett — készpénzbeli — árak mellett szállíthatjuk gyárunkból.

**Scala-
mérlegek**
 súlyok nélküli mérlege-
 lésre.

**Marhamérlegek
Hídmérlegek**
 s. a. t.

Á r a k:

	25	50	100	150	200	250	500	750	1000	kilgramra.
A A	—	—	—	13.50.	15.75.	18.—.	24.50.	31.25.	38.—.	
A □	7.25.	8.50.	11.25.	14.75.	17.—.	19.—.	—	—	—	
□ □	—	—	13.25.	16.—.	18.—.	20.—.	29.—.	36.50.	45.—.	

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Legnagyobb raktár használt (antiquár) gimnasiumi tankönyvekből.

A tisztelt szülők figyelmébe.
 A tanév közeledése alkalmával van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy az új, gymna-
 siumi és elemi iskolai tankönyveken kívül, nagy raktárt tartok készletben
használt (antiquár)
gymnasiumi tankönyvekből,
 melyeket újjá átalakítottam és felette olcsó árak mellett átengedem.
 Iskola-táskákat leányok és fiuk részére, írő- és rajzeszközöket, valamint mindenféle
 iskolaszereket mérsékelt árak mellett szolgálom ki.
 Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel
Hecht Márkné,
 könyv- és papirkereskedés
 Zomborban, iskola-utca (a gőzfürdő átellenében.)
 Ugyanitt egy tisztességes családból való, legalább k két gymnasiumi osztályt vagy közép-
 iskolát végzett flu. előnyös feltételek mellett, tanonezul azonnal felvétetik. 1-2

Legnagyobb raktár használt (antiquár) gimnasiumi tankönyvekből.

Roth Albert 1-3
 a nagyméltóságú m. k. földm. ipar és ke-
 reskedelmi miniszterium rendelete folytán
 hatóságilag engedélyezett adók és illeték
 ügyekbeni értesítési és közbenjárási irodá-
 ját ajánlja helytelenül kiszabott és illeték-
 telenül behajtott adók és illeték ügyekben.

A Belvárosban a Széchényi István-kör-
 úton levő 237-ik számú ház szabad kézből
eladandó,
 esetleg f. évi november hó 1-től bérbea-
 dandó. 2-3
 Bővebb felvilágosítással szolgál **Hoff-
mann Frigyes** Zomborban.

Ganz és Társa,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Aszon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a
 kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tökéletesíteni, a mi
 egyrészt hengerezékek felállítása által melyek kevesebb erővel sokkal jobb mun-
 kát végeznek és más részt jól szerkezett turbinák felállítása által elérhető a lé-
 tező vízi erőt jobban kihasználják mint a vízi kerekék.
 Ezen különlegességeinken kívül ajánlkozunk villanyos világítási berendezésekre
 gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel
Ganz és Társa,
 vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDÁN.
 Szigetvár, 1886. február 18.

FISCHMANN ADOLF
 1-6 szigetvári henger-gőzmalom.
Ganz és társa urak gépgyárának, Budapestben.
 Tegnap két hengert küldtem fel, melyeket mentől előbb rovatkolni és visszaküldeni sziveskedjenek. Ezen alkalom-
 mal örömmre szolgál Önöket értesíteni, hogy azon hengerezék, melyet Önök nekem 1881. évben szállítottak, ezen egész
 idő alatt kitűnően és jól működött, jelenleg csak másodsor rovatkoltatik, számtalan esetben részben a munkások vigyázatlan-
 sága, részben véletlenül vasrészek jutottak a hengerek közé, s ennek dacára a rugó teljes megelégedésemre működtek, ugy,
 hogy öt év óta a két hengerezékem még tökéletes ép állapotban van, kivált a fogaskerékek, melyek zajtalanul működnek és
 rendkívül kitartók, ugy, hogy a fogaskerékek hengerezékimmél jelenleg még folyton jó állapotban vannak.
 Kérem megrendelésen azonnali kivitelét s maradtam tisztelettel:
Fischmann Adolf.

TRUMMER MIHÁLY hengermalma
 Preunthofban, Radkersburg mellett
Ganz és társa uraknak Budapestben. 1-2
 Önök által részemre szállított 21. sz. számú őrlo hengerezék már 8 nap óta működésben levén, felhasználom az al-
 kalmat ezennel nyilvánkeltatni, miszerint működésével teljesen megelégedve vagyok.
 Mellékelve méltóztassék szb.
Trummer Mihály s. k.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.